

Vyjádření školitele k disertační práci Elišky Padyšakové

„Role of sunbirds in Afromontane pollination systems“

Předložená dizertační práce se skládá z Úvodu a pěti kapitol, většinou již publikovaných článků. Se svým skutečným školitelem si Eliška Padyšaková vybrala poměrně náročné téma, kterým je prozkoumání vybraných polinačních vztahů rostlin a strdimilů v oblasti Bamenda highlands v Kamerunu. Je evidentní, že realizace projektu se vydařila. Na důležitost autorčina příspěvku ukazuje i vyjádření autorského podílu u jednotlivých publikací a prvoautorství u dvou výstupů. Hodnocení Eliščinu odborné práce nechám na Štěpánovi, já bych si dovilil připojit pár drobných poznámek. Velice oceňuji, že čistě terénní práci v jistě nesnadných podmínkách autorka dotáhla – společně se svými spoluautory - ke zdárnému konci. (Opakované několikaměsíční pobyty v kamerunských horách rozhodně nemohly být pro distingovanou mladou dámu a navíc zarytou abstinentku vždy úplně jednoduché). Jako chvályhodné hodnotím i to, že se sama během studia pokoušela získat finance na výzkum u různých grantových agentur, což se jí v případě individuálního GAJU podařilo. Za zmínku stojí i to, že se neomezila pouze na západní Afriku, ale že studovala polinační systémy během doktorské stáže v Jihoafrické republice. Je zřejmé, že Eliška Padyšaková je přes svůj věk erudovanou odbornicí, která je schopna samostatné terénní a týmové práce, na což ostatně ukazují studie z dřívějších projektů zaměřených na vliv fragmentace krajiny na výskyt šelem či na hnízdní predaci.

Z pohledu světové vědy je tropická Afrika stále oblastí, o které toho mnoho nevíme. To platí i o studiích polinačních systémů, kterých je pouze pár z východní Afriky a téměř žádné z Afriky západní. Jak však stále častěji upozorňují přední světoví ekologové a evoluční biologové (naposledy např. Archer et al. 2014 v časopise *Oikos*) bez těchto studií nejsme schopni testovat hypotézy o distribuci, charakteru a evoluci těchto vztahů na naší planetě a ani například posoudit případné ekonomické dopady související s celosvětovým úbytkem opylovačů. Důvodem absence takových studií jsou především těžké studijní podmínky vycházející ať už z politické nestability v jednotlivých zemích nebo z náročných klimatických podmínek. Eliška se nezalekla ani islámistické skupiny Boko Haram, která stále častěji operuje na území Kamerunu a jejímž hlavním cílem je potírání západního vzdělávání, ani tropického klimatu, i když poněkud lehkovážně podceňovala pravidelnou desinfekci bytů jen malým objemem místních destilátů. V současné době je český tým, jehož je Eliška nedílnou součástí, jediný, který systematicky zkoumá jednotlivé otázky spojené s polinační ekologií v západní Africe. Eliška byla již od založení jedním z klíčových členů celého výzkumného týmu a i díky ní se tento výzkum v české vědě zdárně etabloval. Eliška byla vždy schopna pracovat samostatně i jako součást týmu. K práci přistupovala aktivně, rychle si osvojila metodiku polinační ekologie a přinášela originální myšlenky ve všech fázích procesu bádání - od pokládání otázek přes navrhování a provedení experimentů a sledování až po publikaci výsledků. Toto platí nejen o studiích kde je prvním autorem, ale o všech studiích, jež jsou součástí předložené disertační práce. Bádání přineslo řadu nových poznatků, z nichž si dovolím vyzdvihnout: 1 - první objev ptačího polinačního

!
 systému ve starém světě, kdy je kytky přizpůsobena ke třepotání ptáků (mimořadně na tento objev byla publikována upoutávka na stránkách časopisu Science), 2 - jeden z mála popisů interferenční kompetice mezi strdimily a drvodělkami, 3- ukázka toho, že i rostliny navštěvované velkým spektrem živočichů mohou být vysoce specializované a 4 - rozklíčování mechanismů koexistence opylovačů a zlodějů nektaru.

Rád bych kromě její vědecké práce vyzdvihl i organizační schopnosti v rámci jednotlivých expedic, které jsou nezbytnou podmínkou úspěchu. Vždy se zapojovala do činností, jako bylo shánění a balení materiálu, nošení dřeva a vody, vaření, šití experimentálních sítěk atp.

Přestože předložená práce Elišky Padyšakové je již tak poměrně obsáhlá, autorce se podařilo nashromáždit mnoho dalších zajímavých dat a já doufám, že budou publikovány další zajímavé poznatky. Elišce přeji nejen úspěšnou obhajobu, ale i další profesní růst.

V Třeboni 1.10.2014

Radim Šumbera & Štěpán Janeček

